

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „
Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni lehet az év folytán minden hónap elején.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-HIVATAL: V. TIZED, SZLEMEN/CS-UTCA 5. SZ. TELEFON: 38. SZÁM.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árleengedés adatik.

Bélyegdíj minden beíratásért 30 kr.

Kecskemét, 1894. október 5.

Köztudomás már, hogy városunkban magán vállalat állít téglagyárat, a mely gyárban, hir szerint, gőzerővel állítják elő a téglát.

Igen helyes. Eddig a városi téglagyár szolgáltatva volna az építéshez szükséges téglát, de ehhez alig juthatott, mert jobbára s ha nem csalódnak nagyobb részben, a termelt téglát a város saját építkezéseire használta el. Az iskolák, a kaszárnyák, a székház tömérdek téglát emésztettek fel, úgy, hogy azt a célt, hogy magán feleknek olcsón adjon téglát és így az építkezési kedvet fokozza, el nem érte, sőt meg sem közelítette.

Az új téglagyár megalakulásával egészen más viszonyok állanak elő, mint állottak eddig. De alakítják e viszonyokat más körülmények is és pedig főképen az, hogy a város nagyobb szabású építkezéseit egy időre befejezte. A színház, a redout már nem sokat számít.

Nagyban hozzájárul az is, hogy a kisajátítás és rombolás nem csak célszerűségi, hanem szépészeti szempontból is szükségessé teszi, hogy a lerombolt épületek helyett s az alakítandó tér körül szép épületek emelkedjenek.

De szükséges az is, hogy a város ne csak egy pontján emelkedjék, hanem tartcsuk lépést a haladásban minden felé, nehogy az ellentét annál kirívóbb legyen.

Már ezekből könnyű levonni a következtetést, hogy a városi téglagyárnak, a mely mellé, remélhetőleg, a rég tervezett másik is mihamarabb felépülni fog, az a missiója van, hogy a magán építkezést segítse elő, de szintén mis-

siója az is, hogy a város alatt levő tégláégető kemencéket minden áron szüntesse meg.

Ezt meg lehet tenni a konkurrentia által is, de meg lehet tenni hatósági intézkedés útján is, és meg lehet tenni kisajátítás alakjában is.

Jól tudjuk, hogy nagyon nehezen megoldható jogi bonyodalmak fészkei azok a felettebb rüt putrik. Az elágazó, egymástól eltérő, egymással homlokegyenest ellenkező jogi véleményekkel ellehetne fedni, be lehetne temetni az évtizedeken keresztül ásott gödröket. De ha nehéz is a kérdést méltányosan megoldani, még azért bizonyynyal nem lehetetlen, és ha ez másképen nem lehet, áldozatot kell hozni a város közönségének, hogy azt a rondaságot megszüntesse, azt a tolvaj fészket onnan kiirtsa.

Mondjuk, hogy száz jogász s száz bíró nem képes igazán megállapítani, hogy az ott meglepedett embereknek van-e joguk ahhoz a földhöz vagy nincs. Mondjuk, hogy bár tudjuk, hogy az a föld a városé, de igazolni, bizonyítani képtelenek vagyunk. Még így sem, még ez esetben sem az következik ebből, hogy azt a ronda fészket, tolvaj tanyát örökké tőrjük, de sőt épen az következik belőle, hogy minden áron meg kell tudni, hogy kié is hát az a terület.

De legyen így vagy úgy, ha még a saját földjét kellene is a városnak megvenni, nézetünk szerint még azt is meg kellene és meg kell tenni, és azt a területet elegyengetve vagy halmozólgyes parkká alakítva befásítani.

Am ez csak egy része a teendőnek. A másik az, hogy az immár felszaporulandó téglagyárral a magán

építkezést kell előmozdítani, még pedig aképen, hogy a téglát a lehető legolcsóbban adjuk, sőt adjuk azt hitelbe, olcsó kamatra s kényelmes, könnyű törlesztési módzatok mellett.

Megvagyunk győződve, hogy ha a város a téglát azon árban adja, a mibe magának kerül, a magán építkezés nagyban fel fog lendülni, már pedig a városnak nem lehet fő célja a nyereszkesedés. **K. L.**

Sétautak és városrendezés.

A Kecskeméti Lapok a napokban eleveníté fel azt, hogy az asfaltjárdák széleinek egyenes vonalban tartása és fákkal szegélyezése észszerűen fel volna használható arra, hogy a házak építésénél keletkezett szabálytalan vonalakat ellensúlyozza és így kisebb eltéréseknel az utcák egyenességének látszatát megadja.

Erre a körülményre, úgy látszik, eddig nem voltak figyelemmel a város rendezés terveinél, és mint általában sokkal esékélyebb figyelemben részesülne a járdák jelentősége, mint a mely azokat méltán megilleti.

Legyen azért e sorok írójának megengedve, a városrendezés kérdéséhez a járdák jelentőségének a szükségesnek vélt mértékben figyelembe vétele mellett hozzászólani.

Minden városrendezésnek ezéja egyéb nem lehet, mint az, hogy midőn a város forgalmi igényei által netalán megkívánt változtatásokat eszközli, kellemesebb tegye a város külsejét és kellemesebb tegye a benne való életet.

Kecskemét város rendezésénél is csak ez lehet a cél.

A város aspirál arra, hogy a Pest megyéből kikerekített új megye székhelye, hogy vidéki központ legyen.

Ez eléggé indokolja törekvését, hogy vonzóbbá tegye magát, mint a minő eddig lehetett.

Az új városházat már jóformán felépítették, a Beretvás szállodától a református

templomig terjedő területen levő házakat november 1-én kezdik bontani, hogy így új piac-teret létesítsenek.

Jelenleg a színház és vígadó elhelyezésének kérdései dominálják a közérdeklődést, bárha a színházra nézve már kimondott, hogy az a szentháromság-terre helyezendő, a Halasi-nagy-utca sarkára.

A nélkül, hogy a vígadó elhelyezésére nézve határozat hozott volna a városi tanács megbizta Kerekes Ferenc városi mérnököt, hogy a piac-ternek és környékének planirozására nézve tervet és költségvetést dolgozzon ki.

Kerekes Ferenc tovább ment: mindjárt tervet dolgozott ki a piac-ter szabályozására nézve.

Munkájának ezen kiterjesztése önkényt kellett kínálkozzék, ha reá nézett az általa plamirozandó piac-ter alakjára.

Mint tizenkét szegletű, egyenlőtlen oldalakkal ellátott, homokóraszerű alak, nem ígér az egyáltalán kellemes benyomást a szemlélő számára.

Kerekes azért két beugró részét kisajátítandónak vélte s a népbank és kaszinó-épület lebontása után a takarékpénztár-egyesület bérházával egy vonalba a vígadó építését tervezte, a piac-ternek a collégium-ter és Aradi-utca közé eső részére pedig egy új református templomot s a ref. egyház egy új bazárját, a melyek felépülte után a régi református templom s a templom körüli bazár le volna bontandó.

A vígadót azért helyezte a kaszinó és népbank által bérelt épületek lebontása után nyíló helyre, mert legélénkebb forgalmú helye a városnak.

Ha azonban egyszer a piacikerekítésbe azon irányba fogott, hogy a kaszinó és népbank által elfoglalt épületek lebontását tervezze, lehetetlen volt a református templomot helyén meghagynia s ennek helyét egy új bazárral együtt igen szerencsésen a piacnak a collégium-ter és Aradi-utca között eső részére tervezte, mert ezáltal a piactér egy csinos épületekkel egészen beépített területté válnék, a menyiben ezen terv kivitele mellett a jelenlegi református lelkészi laknak s a lutheránus egyház piacfelőli bérházának emele-

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCÁJA.

Ásótzky Babilasz

hirneves tudós régészeti ásatásai.

Gingalló városához közel fekvő Csingilingi, ide meg nem messze esett Kis Dobos és Nagy Dobos. Az első város lakói annyit értettek ugyan a régészethez, mint a hajdú a harangöntéshez, de Gingalló nevéhez híven folyton szólaltatta hirharangjait, ha egy rozsdás esatot, vagy vasszeget találtak és így tudós régész nevet szereztek lakói. Amint hallom Gingalló legközelebb Szeghalmy praedikátumot kap, vonatkozással ama sok, még a kőkorszakból (midőn a fémek nem ösmerték) eredő — vasszegre, melyet a vidéken elterülő buckákban találnak — tudósai. Csingilingi, mikor valami nevezetes leletet fedeznek fel területén, — így máz-nélküli edényeserepet, rozsdás bicska penge darabot — szintén kivészi a „Hírek” rovatában a maga részét. Erre aztán Kis és Nagy Dobos sem maradhatnak vissza, amaz a kis dobot üti, emez a nagy dobot — veri.

Nem régeben Nagy Doboson egy föld-birtokos új területet akart beültetni szőlővel, midőn egy esontváza akadt. Derekan vastag őv, mellette lőszerszám feküdt. Megborzadva földeltette be a halottat, de elszedett sirmellékleteit sietet fűnek-fának felmutatni. Nagy volt a riadalom Doboson! Hát még mikor az egyik napilap ritkított nyomással a következő hirt hozta: „Nevezetes régészeti lelet. Ásótzky Babilasz hirneves régész és tudós történéssz, levéltári kutatások alapján meghatározta a Nagy Doboson fekvő nagy-kiterjedésű népvándorlaskori temetőt. Már eddigel is számos sirt ásatott fel, melyekben gazdag mellékletek jutalmazták buzgó tudósunk munkáit. Nevezetesen különféle üvek, szíjvégek, gyilkos fegyverek, lőszerszámok stb. stb. kerültek ki a sírokból,

melyeket híres tudósunk külön kötetben fog behatóan ismertetni.

Minthogy az ilyen ásatások nagymérvű idő és pénzvesztéssel járnak, reméljük és elvárjuk a nemzeti múzeumtól, valamint a tudományos akademiától, hogy Ásótzky Babilaszt, hirneves régészünket és tudósunkat kellő anyagi támogatásban részesítsék. Amint halljuk, az ásatásokat Dr. Csákányossy Villibald tudósunk is megtekinti.”

Mikor már a szerencsés találó így a közvélemény előtt nagy tudósként szerepelt, maga is kedvet kapott az olcsó dícsőséghez és elhatározta, hogy ezentúl a régészeti tudományok fog élni, „a gazdálkodás úgy is csak a parasztnak való!” Nem is értem, mendá feleségének, hogyan is engedhettem meg, hogy ennyi ideig szunnyadjon bennem a tudomány. Én, aki „buzgó tudós”-nak szültem, aki valóságos régész vagyok, jól értd meg asszony, „hirneves archeológus”, aki hivatta vagyok előre vinni a tudományt, nem foglalkozhatom többé a gazdasággal. Majd ispánt fogadok. Az asszony, noha természetesen örült a férjre háramló nagy tisztességnek, melyből a feleségnek is kijut a maga része, noha hízelt hiúságának, hogy híres tudós férje van, mégis eleinte ellenvetéseket támasztott az új foglalkozás ellen, mert félt a gazdaságot elhanyagolni. De csakhamar megnyugtatta a tudós feleségét, úgy, hogy még ő reá is elragadt a buzgó régészkesedési kedv. Megszerezte mindazokat a napi lapokat, melyekben a „Nevezetes régészeti lelet” és a „hirneves tudós” le voltak írva, hogy a gratuláló vendégek a szalon asztalán megkérceruzázza olvashassanak a népvándorlaskori temetőről.

A nagy tudós most már nem kevesebbről beszélt, mint a tudomány átalakításáról; újabb gyökeres reformokat emlegetett, melyek hivatvák az eddig fekete sötétségben tapogatózott archaeológiát solid, realis

alapra fektetni. Én, úgymond, szigorúan tudományos irányelveim szerint fogom a Nagy Doboson felásandó népvándorlaskori lovas sírok anyagát feldolgozni. A esontokat tanulmányozom, a koponyákból meghatározom az akkor élt emberek szellemi fejlődésének fokát, a szövetmaradványokat mikroskopi vizsgálat tárgyává teszem, a fegyvereket, eszközöket sorozatosan összeállítom, mindent chemiailag analízálók és így a nép iparát, művészetét leirhatom s kimutathatom a mai esenevés emberiségnek fokozatos visszahanyatlását. Előre viszem a tudományt! Az újkor Aristoteleseként fognak egész Európában tisztelni, még sőtét Afrika vadnépei is imádjandják bennem a tudomány reformatorát s az utókor esodás bámulattal tanulmányozandja „A nagy dobosi népvándorlaskori temetőről” irandó klaszikus munkámat.

Ásótzky Babilasz úr nem akart ügyetlenül magába vonulva élni a tudományban, hanem az volt legforróbb óhaja, hogy országvilág tudomást vegyen ásatásairól. Noha a „szükkebl” múzeum csak arra az esetre helyezte kilátásba az anyagi segítséget, ha a megkezdett ásatásból már kézzel-fogható eredményeket lehet felmutatni, a „bizalmatlan” akademia pedig csak a beadott kész dolgozat után volt hajlandó a munka kiadására vállalkozni, a tudóst honorálni és csakis akkor, ha az értekezés kellő színvonalon áll — mégis Ásótzky úr nem törődve e két „ősdi intézettel”, önérettel és reményekkel telve elhatározta — az ásatás megkezdését.

Szeptember 16-ikára esik a kalendáriumban Babilasz napja. Ekkor szokta tartani Ásótzky úr becses névnapját s ezt a szép napot tűzte ki hirneves régészünk visszavonhatatlanul az ásatás kezdő napjává, hogy így a hasznosat összekösse a kellemessel s névnapja örökké emlékezetes legyen kedves vendégei és tisztelői előtt. Már a hét elején szokatlan sürgés-forgás

volt az Ásótzky háznál. Az évek során át képződött repedéseket betömőkdték, még a régész úr házat sem kimelő idő kegyetlen vasfoga által leragott vakolatdaraboknak hiányosságai folytait megszüntették, szóval a falakat kívül-belől kijavították. Majd az egész lakot szürkére meszelték, az ajtókat ablakokat feketére festették, úgy, hogy a régész úr háza bizonyos titokzatos kinézet nyert. Bizonyára csak ilyen komor külsejű házban lakhatik komoly tudós.

Péntek esteje sok tyúknak, kappannak, récének, lúdnak volt az utolsó itélet napja. Valóságos öldöklést vittek véghez köztük. Oh ti szerencsés állatok, ti baromfiak, kik a tudomány oltárán füstölögendő áldozatot fogjátok képezni, mily szép, mily irigylendő a ti sorsotok, kik a tudós régész urak molekulájává válhattok.

A cselédségnek is kijutott. Egész éjjel a szemökent sem hunyhatták le, mert hát a tudós ásató urak nemcsak igével élnek ám, esznek azok is, csakúgy mint más emberfia. Baromfi kopasztás, kalács, meg kenyértészta dagasztás, szobarendezés és sok mindenféle mas aprólékos gond terhe nyomta a cselédség vállát. De hát szívesen dolgoztak. Urok úgy telebeszélte fejüket a népvándorlaskori lovas sírokkal, hogy mintha csak meg lettek volna babonázva, folyton nyalka lovas katonákkal álmodtak, majd meg a csúf kaszással, a mint a szép lovassereget letarolja s sorjában lefekteti Nagy Doboson, hol most örök álmukat alusszák.

Dagasztás közben az egyik, rösszul értesült béresné bátorságot vett megkérdezni a szakácsné asszonytól, hogy hát miért is lesz most ilyen nagy dáridó az uraságnál. Talán bizony az úr névnapjával az Ilona kisasszony lakodalmát is megtartják?

— Az Ilona kisasszonyt bizony nem „adjuk” férjhez előbb, míg egy szemrevaló, csinos, gazdag kérője nem jön. Hát még azt se tudja Panna némén, hogy urunk régi huszár hadseregnek a temetőjét találta fel,

tes bérházakká átalakítása csak rövid idő kérdése volna, s az egyetlen ez esetben fennmaradó dísztelep résznek, a Széchenyi-téren levő Kozma-féle házi kaszinónek lebontását és sétányúvá átalakítását Kerekes szintén tervezi. Így az egész piac a városrészével, katolikus, református és zsidótemplomokkal, vígadóval stb. egy harmonikus képet nyújtana, a melyet a barátok ódiontemploma az előtte levő bazárházak lebontása és csinos vasrácsal elkerítése után inkább csak variálna, mint rontana.

Sokan lesznek Kecskeméten, a kik ezt a tervet a ref. templom építésnek a városra hárulása és kaszinó meg népbank épületek kisajátításának szüksége folytán igen költségesnek és épp ezért kivihetetlennek fogják tartani.

E sorok írója nem tartaná azt kivihetetlennek, a mennyiben nem kételkedik, hogy sikerülne Kecskemét városának az összes szabályozási munkálatok végrehajtására egy olyan, esetleg még olcsóbb költséget is kötni, mint a református egyháznak s a jövedelmek olyatán fokozása sem volna lehetetlen, hogy annak törlesztése nem járna a polgárság nagyobb megterhelésével, de a maga részéről nem tartja azt a piac-szabályozás legegyszerűbb megoldásának s ezért nem is tartja annak megvalósítását szükségesnek.

A piac, úgy a mint a Kerekes mérnök terve szerint alakulna, rendkívül nagy volna. Érezte is ezt a tervező és azért a zsidó templomtól a takarékpénztár épület s a collegium-tér, annak átellenében levő új vonaláig fákkal szegélyezett két részre osztotta, a teret a sugárútból folyó kocsitűt segélyével.

Ez a térnek különben feltűnő nagy ürességét csökkenti.

Nem akarja ezzel e sorok írója azt állítani, hogy a tér nagysága folytán annak perspektívája a valóságban nem lehetne szép; hogy a nagyobb távolság rossz hatást nem tesz, bárki is meggyőződhetik, ha a gyalogsági kaszárnyát a vásári-nagy-útea végéről nézi.

A mit kifogásol az, hogy egy akkora tér, a város kellő közepén létesíttessék, a nélkül, hogy a gyalogjárók közlekedéséről kellőképpen gondoskodva volna.

Egyfelől a collegium-tér, mint a csongrádi-nagy-útea folytatása, másfelől, nem az aradi-útcával átellenben, a hol a kohári-útea nyílik, hanem — risum teneatis — a collegium-tér átellenében a Jókai-útea, a volt budai nagy-útea nyílik a piac közepébe.

Ezen két útea összekötésére, úgyszintén a Széchenyi-térnek a kaszinó oldalán fekvő részéről a Ferencendiek templomáig, illetve az e közt és a református paplak közt fekvő közeg ninesen gondoskodva gyalogjáróról.

A piacnak Kerekes mérnök terve szerint, alakulása esetén az egész tér mindenképp a leendő sugárútból, a rom. kath. nagytemplomig s a nagy-körösi-útcától a Ferencendiek templomáig, valamint a collegium-térről, a Jókai-útcáig vezető kocsitűt által

volna részekre osztandó és minden oldalán járdák mentén kocsitűt által szegélyezendő, meghagyatván ezek részére a Széchenyi-térnél s az Aradi-útcánál azok egész szélessége.

A kocsitűt között elterülő tér azután mindenütt aszfaltjárddal volna szegélyezendő, a melyek így a piac egyes részeit gyalogjárók számára összekötnék.

Hogy ezen körülményre e sorok írója oly nagy súlyt fektet, az onnan van, mert arra, hogy az ember magát valamely városban kellemesen érezze, saját otthonán és társadalmi körén kívül legnagyobb befolyást gyakorol az, hogy, hogy érzi magát az útcán.

Ha az útcán kényelmesen, por és sár nélkül járhat minden időben, ha ottan néhet és nézetheti magát s bárhova a nélkül juthat el, hogy a lábai és személye számára megszórt kényelemről le kellene mondania, akkor jól fogja érezni magát, ha ellenben még a főúton és főtereken sem találja meg ezt a kényelmet, akkor, ha ilyen egyáltalán ismer, nem érezheti jól magát.

A nézés és nézethetés szempontjai éppen azok, a melyek leginkább mutatják kívánatosnak a vígadónak a lebontandó jelenlegi kaszinó és népbank épületek helyére néző fronttal felépítését, minthogy itt egy széles aszfaltjárddal készítésével a kávéház és vendéglőhelyiségek kihelyezett asztalai előtt folyhatna a kecskeméti közönség sétája.

A vígadó kávéháza és vendéglője tagadhatatlanul így birnának legnagyobb és legegységesebb közönséggel, de kérdés, hogy arányban áll-e ez a cél azon sokkal nagyobb költséggel, mely a jelenlegi kaszinó — és népbank — épületek kisajátításával s egy új református templom építésével járna.

Egy modern kényelmű szálloda helyiségekkel ellátott vígadó a piactér más helyén sem válna jövedelmezőtlennek, ha mindjárt kávéházi közönsége talán kevésbé elegáns lenne is.

A vígadó elhelyezésére pedig ugyanazon okból, meg annak Kerekes mérnök tervében az új református templom és bazár helyéül választását szerencsésnek mutatta, a piactérnek a collegium-tér és az Aradi-útea közötti része mutatkozik legalkalmasabbnak, ha a Kerekes mérnök által megjelölt helytől eltekintünk.

Ha az Aradi-útcának átellenben levő oldalát a Beretvás-szállodától a Király J.-féle emeletes házig, széles aszfaltjárddal látnák el, annak bizonyára meg lenne a maga cörös közönsége s így az átellenben levő kávéháznak, valamint az előtte való széles járdára kirakott asztaloknak is a magáé.

A kérdés az, hogy az egész kecskeméti közönség birna-e a vígadó ilyen elhelyezése mellett olyan sétatérrel, a milyennel a Kerekes mérnök tervének megvalósulása mellett birt volna és hogy a piactérnek a református templom és a népbank épület begrására által való elégtelensége megszüntethető-e másképp, mint a Kerekes mérnök tervének megvalósítása által?

E sorok írójának véleménye szerint: igenis.

Nem kell ahhoz egyéb, mint a református templombazár, meg a népbank és kaszinó épületek közötti tér befásítása, illetve sétatérrel átalakítása.

Ha ezt a teret befásítják, akkor a piactér három részre oszlik, melyek ketteje szabályos, vagy legalább is jóval kevésbé szabálytalan alakú teret fog képezni, míg a harmadik egy kellemes sétatert a város leglátogatottabb pontján.

Két-három faszor a református templombazár sarkától a népbank épület sarkáig az ezek között fekvő tulságos nagy úrt, mely a piactér elrűtitaná, kitölti s a Beretvás szállodától a református templomig terjedő teret egy befejezett térré teszi, melynek felső felén a református templomtelek a paplak felőli szélétől egészen be a Jókai-útcába szintén lehetne egy széles aszfaltjárddal készíteni, mely a népbank-épület sorának elhajlása szerint keskenyednék, a mint a görög egyház telke felé közeledne, de azért a piac ezen oldalán egy szép széles corzót képezne.

A kocsitűt, mely most közvetlenül a népbank és kaszinóépületek járdája mellett viszi, át volna teendő a templombazár oldalára, természetesen ez elé is készített volna egy aszfaltjárda, a kocsitűt és a jelzett épületek járdája közötti tér közepére pedig egy csinos cukrászda és sörösrnok-épület emelendő, melynek a bazár felőli oldalán egy faszorokból alkotott sétatér volna zenekari pavilonnal, míg a másik oldalon virágszőnyegek, melyek a cukrászda és sörösrnokból, illetve az előttük levő asztaloktól a kilátást szabadon hagynák a kaszinó és népbanképületek mentén fekvő corzóra.

Ezen teret a katolikus nagytemplom felől szintén két-három faszor zárna el, mely a ref. templombazár a városháza felé eső sarkától a kaszinóépület sarkáig, illetve részben tovább is terjedne, a mennyiben a református paplak s a ferencendiek templom közötti köztölt egész a görög templomig szintén egy széles aszfaltjárda volna készítenő, mely csak a görög templomtól tovább folytatódna mint egyszerű, egy faszorral szegélyezett aszfaltjárda.

Egy ilyen széles corzó mellett természetesen a kaszinóépület és a kath. paplak közt fekvő Kozma-négyszögnek el kellene esnie, de nem úgy, hogy az kisajátítván, sétányúvá alakíttatnák át, a mint azt Kerekes Ferenc tervezi, hanem olyképp, hogy az térnek hagyatnák meg, mely körülbelül a Szeless József-féle háztól a városházának a szentháromságtér felé eső végeig szintén egy két faszorral széles aszfaltjárda által szegélyeztetnék, mely a Szeless-féle háztól a Papp Sándor-féle házig mint egyszerű egy faszorral szegélyezett járda folytatódna.

Kerekes Ferenc a Kozma-négyszög helyén létesítendő sétatérre tervezte a szentháromságtérrel eltávolítandó szentháromságszorból felállítását.

Ez a szobor a városházának a szentháromságtér felé eső oldal saroképületétől

a Halasi-nagy-útea saroképületéhez húzott vonal s a katolikus egyház új bérháza a szentháromságtér felé eső oldalvonalának a vásári-kis-útea felé folytatása által képezett és parkirozandó háromszögbe volna felállítandó, minthogy a városháza és a katolikus egyház új bérháza oldalvonalainak feltűnő eltérése megoldást igényel, hogy ez ne legyen kellemetlenül kirívó, s ezen megoldást Kerekes Ferenc az általa készített tervrajzon nem eszközölte.

Ilyenformán, a mint láthatjuk az, a mit Kerekes mérnök a vígadónak a kaszinó- és népbank-épületek lebontása után nyerendő vonalra s a református templomnak és bazárjának a collegiumtér és Aradi-útea közé helyezésével elérni akart, a piactér szabályosabb alakja szintén elérettet, csakhogy a Kerekes terve mellett a piactéren keresztül vezetni szükségelt gyalogjárddal helyett most már a két piactér négy széles corzót nyertünk, melyek ketteje között a városi forgalom központján egy szép sétány létesíthető, mely hivatva van Kecskemét egész közönségének legkedveltebb állandó találkozóává válni.

A városháza és a kath. nagytemplom nem hogy veszítenének a piactér ezen két-felét osztása által, hanem határozottan nyernének, mert míg pl. a városháza felső része már a Beretvás-szálloda sarkától észrevehető volna, a mint az a másik piactér impozáns nagyságában áll, addig a ref. templom bazárjának a városháza felé fekvő oldala a legalkalmasabb távolság arra, hogy az ember annak részleteit is szemügyre vegye, s az itt sétáló közönségnek folyton szeme előtt volna a városháza meg a nagytemplom. (Vége köv.)

„Milyen ásványvizet igyunk“.

— Irta: Hankó Vilmos dr. Kiadta az E. K. E. —

Egy igen praktikus és közhatalú kis füzetet adott ki az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület. Megírta ugyanis Hankó Vilmos dr., az erdélyrészi kitűnő balneológusával a forgalomban levő erdélyrészi ásványvizet ismertetését, hogy a nagy közönség és az orvosvilág tájékozva legyen miféle ásványvizek vannak palackoltatva, mi az áruk, hol rendelhetők meg, mi az orvosi értékük stb.?

Az ismertető füzetet szépen megírt bevezető nyitja meg, mely általában tájékoztat az ásványvizek hasznáról, elmondja a különböző vizek forgalmának statisztikai adatait és rámutat arra a sajnos tapasztalatra, hogy az ásványvizben gazdag Magyarországon a külföldi vizek behozatala milyen nagy arányokat öltött.

A füzet tulajdonképpen abból a célból adatott ki, hogy a külföldi ásványviz-behozatalt csökkentse. E végből az egyesület a füzetet igen helyesen 10.000 példányban adta ki és szétküldte Magyarországon minden vidékre, különösen elárastva a rosszvízű Alföldet, a hol ásványvizeinknek piacot akar teremteni.

A füzet annyira kapós lett, hogy rövid kétélt alatt az első kiadás teljesen elfogyott és most van sajtó alatt 5000 példányban a második kiadás, melyből a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1000 példányt már megrendelt. A belügyminiszter pedig az egyesületnek ez irányú működését megleghangú leiratban üdvözölte.

Hogy a füzet által előállandó ásványviz kereslet a gyors kielégítést megtalálja, intézkedett az Erdélyrészi

iratok nyomán. Olyan tudós, okos ember ám a nagyságos úr, hogy most sok ember jön a csodájára. Töle akarják megtanulni, hogyan kell az ilyen nagyon régi halottaknak a csontjairól megmondani, kik voltak, honnan jöttek, milyen volt az eszük. Úgy ám, még azt is megtudja a mi urunk mondani, hogy milyen furfangosak voltak a régi huszárok. De szeretnék magam is ott lenni az ásatásoknál! Csakhogy sok dolgunk lesz, mert a vendégeket úgy el akarjuk látni, hogy örökké megemlegessék a holnapi szép napot.

A reggeli vonattal egy komoly pápaszemés fiatal ember is érkezett. Átnyújtja névjegyét, melyből Ásótzky úr nagy örömmel látja, hogy Dr. Csákányossy Villibald fő és székvárosi tudós stb. stb.-hez van szerencséje. Nagyon örvendek kedves doktor úr. Tekintse házyamat sajátjának. Isten hozta. Jöjjen bematatom kedves nőnek és Ilona leányomnak.

A bakfisch, akarom mondani libácska fűlög pirul s rögön szerelmes lesz Dr. Csákányossy-ba. Igen, ez az ő ideálja, — egy tudósnak a leánya csak tudóshoz mehet nőül. A fővárosi, sokat tapasztalt fiatal ember idegeire is hatással van a szokatlan jelenség s erősen udvarol a falusi ártatlanságnak. (Nem merem még összeházasítani őket; előbb megkérdezem a szakácsnét, férjhez adjuk-e Ilon kisasszonyt?)

Lassankint megérkeztek a vendégek. Ásótzky bevezette őket dolgozó szobájába, hol asztalán mindenféle kinyitogatott s egymásra rakott régészeti és más segéd-könyvek heverték szanaszét, míg egy nagy, azelőtt a kamrában befőttes üvegeknek állványul szolgált, de most tudományos célra előléptetést nyert alkotmányának feketére festett deszkáin, a sirásótól összevásárolt koponyák és csontok fehérltek, mindenféle szedett-vedett, elkeresztelt eszerép darabokkal festői rendtelenségben összekeverve. Mióta Ásótzky régész lett, azóta papaszemét csak

lefekvéskor, midőn már senki sem látja, teszi le. Most is összevont szemöldei alatt csillogtatja okuláréját, komolyan magyarázza a pompéji ásatásokat, melyekről épen az előbb olvasott.

Meglátják uraim, hogy Pompéji kis Miskává törpül Nagy Doboshoz képest. Az igaz, hogy ott romok voltak, míg itt népvándorlaskori sírmező létezik, az is igaz, hogy Pompéjt természetben nem láttam, még a nagy dobosi sírmezőt sem tártam fel egészen, de hát szaktekintélyemre hivatkozva mondhatom, hogy állításom kétszer kettő.

Majd átmentek az étterembe, hol a szokatlan teher alatt görnyedő asztalok néma boldogsággal várták a melléjük telepedő tudós urakat. Még külföldi vendéget is szerzett Ásótzky. A jámbor németet, Patzer Lohengrint, midőn a vidéken tájképeket festeggett, a tudós úr elesítte s a nevezetes nap fényének emelésére erővel magával hurokta. Az ő feladata volt egyáltalán megfesteni majd azt a nevezetes momentumot, midőn a tudós Ásótzky a népvándorlaskori vezért kiemeli sírjából. Magyarjaink szörnyen megbámulták az eleven német sógort, de nem értettek mást az istenadta beszédéből, mint „o tu petyár“ meg „élen-der ungar.“

Az egész villásreggeli alatt persze a régészetről folyt a diskurzus. Nem akarom leírni, hogy az összesereglett tudósokkák, hű fráterek, miként tólták előtérbe kedves enjüket, a szajás kapacitások hogyan diszputáltak a nagy dobosi, felásandó sírmező kora felett, a menüt sem iktatom ide, az ékes tósztok irodalmi becséről sem beszél, csak azt akarom megemlíteni, hogy mivel semmi sem tart örökké, egyszer csak vége szakadt az — ebédnek is.

Majd tizenként fehérbe öltözött leánykát vezet be a mestram. A legokosabb félénken egy babékoszorút nyújt az ünneplőnek s ékes dikcióhoz kezd: Nagy hazánkia, városunk dicső szülötte! A régé-

szet . . . a régészet . . . A sok vendég láttára elveszíti bátorságát a kicsike, félelmetől dobog reszkető szivecskéje; sirva fakad, nem folytathatja tovább.

Ez rossz omen, susogá egy babonás régész.

Ásótzky homlokán esőkolja a leánykát és II. Lajosként nem törődve a rossz előjellel, megindul mint a fergeteg a nagy dobosi, népvándorlaskori sírmező felé, hova követi őt az egész vendégereg. Itt már hatvan felszerelt munkás várta az ásató urakat. Ásótzky félkörben maga körül gyűjti embereit s gyűjtő beszédet intéz hozzájuk:

Édes hazámiai! Az egész világ szeme reánk van irányítva! Mi itt most egy ezerszáz esztendősi temetőt ásunk fel. Ebből megtudom mondani, kik laktak itt őseink előtt és ez mindnyájunkra nagyon fontos dolog! Aki régiséget talál, jó borralvót kap tőlem, ezen kívül mint „ásone“ dicsőségemben is részes leend! Most tehát a tudomány nevében munkára fel!

Otven munkás kezdte meg egyszerre a dombon kijelölt helyen a két, egymást keresztező próbaárok vonását. Mikor már másfél méternyre lementek is még mindig egyszínű, sárga földben dolgoztak, lelkese-désük és reményük erősen megesapant Noha Ásótzky hazafias beszéde, de különösen az ígért borralvó munkásainkat a legnagyobb vigyázatra serkentette, úgy, hogy minden kihányt rögöt megvizsgáltak, régiséget még sem tudtak találni.

Ezalatt a „tudós régész“ a többi munkással a már multkor talált csontváz óvatlan kiasásához fogott. A vendégek közül többen körülállták s mindnyájan lélekzetőket visszafojtva lesték a nevezetes leletnek felbukkanását. Végre előtűnt a régisége dacára teljesen éj, jól konzervált csontváz. Bizonyára be volt balzsamozva, találgatták többen.

— Uraim! most már teljesen bizonyos

vagyok benne, hogy az előtűnő fekvő csontváz dicső Atilláé. Ime a hulla alatt fekvőt több vaspaizs. Azon korban csakis a fejedelmeknek adták meg azt a tiszteséget, hogy paizsra fektetve temették el. Ilyen négyzetes paizsokkal biztos tudomány szerint, egyetlen európai múzeum sem dicsékedhetik. Ez aztán világraszóló lelet!

A sírmezőt ellepték a kíváncsi falusiak, kik soha ennyi urat nem láttak még egy rakáson. A nagy népesültre eljött a falu öreg, őszbeborult birája is. Meglátván a csontvázat, az úri társaság előtt tisztességtudóan megemelte kalapját s úri engedelmséggel beszédhez köszölte torkát.

Ha a tekintetes urak ezért a halottért jöttek össze törvényt tartani, én a falunak legöregebb embere szolgálhatok felvilágosítással. Eléztél mintegy ötven évvel egy szegény, vándor, drótos tót halt meg a faluban — kolerában, megkövetem a tekintetes urakat. A temetőbe nem mertük be vinni, ide ástattuk el mindenestül. Még a tepszijeit is a hátán hagytuk. Gergely gazdának ugyanakkor elhullott lovát is ide ástuk el. A sántét a löszerszámot sietségében a drótos tót mellé dobta.

A tudós urak hamarosan széjjel szaladtak. A jól benyakalt német sógor, Patzer Lohengrin tökéletesen elázva is egyre csak ezt gagyogta: „o tu petyár“ „élen-der ungar.“

A hirneves régészt otthon a dologról már értesült feleség sirva fogadta. Oh Babilász, hogy nekünk ezt a szegényt kellett megérnünk. Az a mihaszna szemüveges fiatal ember Csákányossy, megszóktette — Ilonkát.

Most már tudhatod szíves olvasó, hogyan csináltnak némely tudósokkák. Azt is megérthetted, hogy miért nem szabad a nagy-dobosiaknak a népvándorlaskori temetőt, meg Atilla sírját emlegetni.

Hollós L.

Kárpát Egyesület, hogy a nagyobb városokban raktárak vagy közvetítő irodák létesüljenek. Így Bécsben Prater-út 15. sz. a külön iroda közvetíti az ásványvíz megrendeléseket, Budapestben „Az E. K. E. ásványvíz-főraktára” cím alatt most rendez be az egyesület az erdélyrészi vizekből nagy raktárt és így tovább az összes városokban. Érdekes, hogy egy bukaresti oláh hírlapírótól ajánlat érkezett az egyesülethez, hogy a füzetet lefordítja oláh nyelvre, mert Romániában majdnem kizárólag erdélyrészi ásványvizek vannak forgalomban és a füzet a kelendősege: nagyban előmozdítaná.

A füzetben különben ismertette vannak a bodoki Matill-forrás, a répáti, kásznai, kovásznai, sztojka, szentgyörgyi, radnadombháti, horszéki, az erdővidéki Baross, borhegyi, korondi, homoródi radna-borbereki, kézi-polyáni, a horszéki Kossuth-, előpataki, Szent-jakabi és túri ásványvizek.

Az értékes és tanulságos füzet megrendelhető Kolozsvárt, az E. K. E. főtűkari hivatalában 25 krért.

HIREK.

— Október 6-ika. Az aradi vértanúk emlékeztetése ez évben is kegyeletes ünnepély folyt le az iskolák körében. Reggel 8 órakor a kegyesrendiek templomában gyász-istentisztelet volt, a gymnasiumi tanárok s tanulók, továbbá a reáliskola tanárainak s növendékeinek részvételével. A szentélyben díszes ravatal volt felállítva. Az első padosorokban úri közönség foglalt helyet. A misét fényes segédlettel, főtiszt. Dékai Lajos mondta. A növendékpapok énekkara gyászdalokkal, a gymnasiumi ifjúság mise-énekekkel, főt. Jany László megható orgonajátékkal emelték az ünnepély fényét. A mise után a főreáliskola ifjúsága, az intézet udvarában, iskola ünnepélyt rendezett. Beszédet mondtak: Schiffer Nándor és Michailich Győző VIII. oszt. tanulók, szavaltak: Lamm Izidor és Buchwald Gyula VIII. oszt. tanulók, s végül az összes ifjúság elénekelte a Hymnust.

— Tanügyi változások. Szalontay Sándort, ki a polgári leányiskolánál 19 éven át működött, s ki szakértelme, lelkiismeretes buzgósága és kiváló sikert felmutató tanítási képessége által polgári leányiskolánk örvendtes fejlődésének egyik fő-fő tényezője volt, a reform. egyháztanács a ref. gymnasiumhoz rendes tanáru megválasztotta. A milyen nyereség e választás a ref. gymnasiumra, épen oly nagy veszteség a polgári leányiskolára. Adja Isten, hogy a helyére kinevezett tanítónő, Fülöp Juliska, ki szakmájában — a mint értesülünk — igen szép képzettséggel bír, minden tekintetben méltó utódja legyen érdemes elődjének. Ebben a reményben szívesen üdvözljük őt városunk közoktatásügyének munkásai között.

— A szüret e héten folyvást tartott igen változatos eredményvel, mert míg egyik tulajdonosnak felényi, másnak a tavalyinál is több termett. Ara 10—13 frt közt változott, s a hét utoljára felémelkedő volt. A minőség általában jó.

— A hadgyakorlatok alkalmával a 4-ik honvédhuszár ezred Kápolnán volt s ugyan derekasan kitüntették magukat a versenyfutáson, hol nyolc futamban 24 díjből hét első díjat nyertek. Érdekes, hogy borral és gyümölcseccsel innen Kecskemétre látta el magukat Beretvárs Palitól ki a legnagyobb meglepődésre szolgálta ki őket.

— Gondatlanság-e vagy rosszakarat? Bizony méltán kérdi a tisztelt beküldő, de mi nem tudunk rá felelni, de beismerjük, hogy teljesen igaz van abban, hogy a Gyenes tér mellett levő vízvezető árokból a teljesen céltalan, semmi hasznót nem tevő s veszedelmes hegyes vasrácsot elkellett volna, s lekellene távolítani. Breiner Károly vért még le se mosta róla az esős megeshetik, hogy nemcsakára ismét vérről lesz befestve. Vegyék ki hát, bizony jobb lesz, mint Kecskemét város nagy szegényére ott tűrni e rácsot, mely már több ízben volt oka nagyobb veszedelmeknek. Nem kell ahhoz se bizottság, se közgyűlés, küldjön ki a tanácsnok úr, vagy a kapitányi hivatal vagy bárki egy kőmívész és vettesse ki. Nem is értjük, hogy miképen merik ott hagyni s hogy miképen tudják ezért a felelősséget elvállalni. Hisszük, hogy segítve lesz e bajon.

— Segéd-tanár választás volt a reform. főiskolánál, mely alkalommal a jelenleg üresen levő tanszékre Wellmann Rezső végzett theológus és bölcsészett hallgató hivatott meg.

— Új lapot indított Bodnár Sándor táncitanító, Táncitanítók Lapja cím alatt, melynek kiadó tulajdonosa a Magyarországi táncitanítók egyesülete Budapestben. E lap kiválólag szaklap s a táncitanítók számára készül s Sziládi László kecskeméti nyomdája állítja ki igen díszesen. Megjelen minden hó elsején s előfizetési ára egy évre 4 frt.

— Bűnügyi statisztika. A rendőrkapitányság bűnügyi osztályától nyert kimutatás szerint városunk területén beleértve a külterületet is, az elmúlt hóban a személy és vagyónbiztonság összesen 26 esetben lett megtámadva, és pedig 1 könyv-

nyű, 3 súlyos testisértés vétsége, 1 súlyos testi sértés, 1 emberölés büntetése, 8 lopás vétsége, 10 lopás, 1 rablás büntetése és 1 magánlak sértés vétsége által. A 26 eset tettesei 20 esetben horogra kerültek, 9 esetben a lopott tárgyakkal; míg 6 esetben a tettesek kaphatók nem voltak s 10 esetben az eltulajdonított tárgyak meg nem kerültek. A város belterületén betöréses lopás nem fordult elő.

— Rablás. Bruch Herman helybeli lakos kereskedőségét f. hó 2-án délután 3—4 óra közt a vásár-téri gyalogsági lak-tanya mellett egy ismeretlen munkás e szavakkal, a katonák veszekednek-e még, megállította, s a mitsem gyanító fiatal embert torkon ragadva, attól a dulakodás közben zsebőráját láncostól együtt elvette. Bruch órája és lánc elvételét csak később, akkor, midőn a kellemetlen ölelő karok közül magát kiszabadítva, maga körül szét-nézett, vette észre, de már akkor megtá-madója kerekét oldott, panaszt tett hát a rendőrségnél, mely a tettest Ivanovics Ágost csavargó ácssegéd személyében el-csüpte. Az óra és lánc nála megtaláltatott, melynek szerzését illetőleg midőn kérdőre vonatott, azt adta elő, miszerint nem tudja azt, hogy azok miként kerültek hozzá; tagadja, hogy erővel vette azokat el, ő csak barátságból ölelte meg Bruchot. A barátságos ölekezést a rendőrség a törvénytörés-nek adta át.

— Tolvaj cseléd. Schütte és Král helybeli kereskedő panaszt emelt a rendőrségnél, cselédje Tollas Viktória 18 éves helybeli születésű hajadon ellen a végett, hogy több rendbeli felhőnémi és evőesz-közei hiányzanak, a tett panasz folytán Tollas Viktor lakásán kutatás tartatott, melynek eredménye az lett, hogy ott egy asztali szalvetta, 1 selyemkendő, s 1 zseb-kendő, melyet panaszos cég a magának ismert fel, találtatott. Tollas V. kérdőre vonatván, az asztalkendő és selyemkendő el-lapását beismerte, a zseb-kendőre nézve pedig oda nyilatkozott, miszerint azt ta-lálta. A tolvaj cseléd ügye a bírósághoz tetetett át.

— A saját jószágát sem ismeri. Biró János városföldi lakos birtokosnak, f. hó 3-án viradóra 9 darab fejős birkáját annak tanyai lakásáról ellopták, panaszt emelt hát a rendőrségnél, mely a nyomozást azonnal megindította, s midőn kározt arra hívta fel, hogy a nyomozásban vele egyetértve járjon el, azt felelte, ő bizony nem megy a birkák után, mivel azokat ha elé hajtják sem képes megismerni. A rendőrség maga volt hát kénytelen a nyomozást folytatni, mi alig ha vezet eredményre, mivel lehetetlen, hogy a rendőrség felismerni képes legyen oly jószágokat, melyeket maga a tulajdonos sem képes felismerni, vagy megközelítőleg is leírni.

— Az utalvány kifizető postatiszt úr kért fel bennünket annak közlésére, hogy e hó 3-án valaki a pénzzel együtt az utal-ványlapot is elvitte s így — egy vagy több utalványra — 27 frt hiány lett. Mint-hogy az illető azon utalványt hasznát nem veheti, míg a számadáshoz okvetlen csatolandó, kéri, hogy azt neki beszo-gáltassák. A visszakézbesítő jutalmat kap.

— A telefon előfizetők lassan bár, de még is szaporodnak. Ujabban Zilzer Adolf (78. sz.) és Littauer és Kovács (75. sz.) léptek be ezek sorába. Sajátságos, hogy a kaszinó nem akar tudomást ven-ni ezen igen hasznos készülékről, de nem kevésbé sajátságos, hogy orvosok, ügyvé-dek alig veszik igénybe. Egyébiránt a tele-fon használata egyre terjed s a budapest-szegedi interurban vonalon is elég élénk a beszélgetés.

— Izelítő a „Kakas Mártonból”: A kis hamis. — Nagysád ma igen halvány. — Hát mondjon valamit a mitől elpiruljak.

— Megjelent „A szőlő trágyázása”. Irta: Ordódy Lajos, a „Gazdasági Lapok” szerkesztő tulajdonosa. A lyoni szőlőművelési kongresszuson Couderre kijelentette, hogy kutatásai szerint az amerikai oltványok tartósak — tehát sok évig élnek — feltéve, hogy kellőleg trágyáztatnak. Trouhaud Ver-dier a nagy elárasztó, szintén kijelenté, hogy az elárasztott szőlők csakis helyesen alkalmazott intenzív trágyázással tarthatók fenn. A homoki szőlőkről tudjuk, hogy trágyázás nélkül alig teremnek valamit. A szénkénnel fentartott szőlők pedig rend-kívüli trágyázásokat igényelnek. Ime, az intenzív trágyázás, mint a modern szőlő-művelés sikerének egyik főfeltétele. A szőlő trágyázása azonban igen sokban eltér más termelvények szokásos trágyázási módjaitól és külön tanulmányt igényel, mert helyesen alkalmazva, termésünket nagy mértékben növelhetjük, helytelenül trágyázva többet ronthatunk, mint javítunk a szőlőn. Egy műre tehát, mely e kérdést tüzetesen tár-gyazza, égető szükség van, főleg most, midőn a mű- és kereskedelmi tárgyak nagy arányú térfoglalása a természetben egészen új eljárások és módszerekre vezetett. Már pedig eddigelő munka, a mely e kérdéssel behatóan a kor színvonalán foglalkozzék,

egyáltalán nincsen sem a bel-, sem a kül-földön s így ez a munka az első e tárgyban irt önálló gyakorlatias irányú műnek mond-ható. Szerző a munka rendszerének megál-lapításában azt a módszert követte, hogy az először rég időkől szokásos eljárásokkal s nézetekkel s később az új szőlőművelési módokhoz szabott új trágyázási eljárásokat tárgyalja s így dedukálja az elfogadható szabályokat. A 190 oldalra terjedő mű az aprólékos részletes, Kodolányi Antal-nak, a gazdasági irodalom úttörőjének van ajánlva s beszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala útján (Budapest, múzeum-körút 7-ik szám) 1 frt 50 krért.

Szerkesztői ismét.

M.-nek. Sajnálom, de személyeskedő cikkeknél nem akarok tért engedni s így a beküldött cikkeket félre-tettem. Nézetem szerint a közügy szolgálatában, t. i. a hírlapírás terén sok függ a modortól s kívánatos le-hetőség tárgyalásnak írni. Azt meg — bár köszönöm — de épen nem tehetném közbe, hogy Ön engemet, né-mely nem nagy jelentőségű támadás és gyanúsít ellen azon laphoz védelmezzen, a mely alá az én nevem van írva. Egyébként mindig szívesen látom.

Felelős szerkesztő: FÖRDÖS DEZSÓ.

Egészselyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szálit — sima, kockás, csikos, virágos, dama-szolt minőségben (mintegy 240 féle díszítő és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít posta-bér- és vámmentesen a privát megrendelők laká-sára **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták posta-fordultával küldetnek. Svájcha címzett levelekre 10 kros és levelezőlaponkra 5 kros bélyeg ragasz-tandó. 2

Kiadó lakás.

Fördös Dezsó Páva utca 110. számú háza kiadó, esetleg eladó.

Hirdetmény.

A „Kecskeméti gőztégla-gyár részvénytársaság” igaz-gatóóságának folyó évi szeptember hó 30 án hozott határozata folytán felhív-juk a t. részvényeseket, hogy részvé-nyeikre további 25%-ot f. évi novem-ber hó 30-ig a kecskeméti kereske-delmi-ipar-hitelintézet és népbank helyi-ségében a különbeni jogkövetkezmények terhe alatt befizetni sziveskedjenek. A fizetés alkalmával, a mennyiben az személyesen vagy igazolt meghatalma-zott által eszközöltetik, a részvények ki fognak adatni.

Dr. Kecskeméti Lajos Zimay Károly
társulati ügyész. vezérigazgató.

Hirdetmény.

A kis-nyiri, továbbá a nagy- és kis-talfái és tósi erdők idei makk-termésének eladására, f. 1894. évi október hó 12-ik napján reggel 9 órakor, a gazdasági osztályban nyilvános árverés fog tartatni, melyre venni szándékozzók, mindegyik erdő makk-termésére betendő 10 forint bántópenzzel ellátva, ezennel meghivatnak.

Kecskemét, 1894. október 6.

Gazdasági osztály.

1—1

Kiadó ház.

Széchenyi tér 17-ik számú ház kiadó, esetleg örök áron eladó.

E házban van 4 szoba, egy előszoba, konyha, kamra, két istálló 12 lóra, speiz-kamra stb.

Értekezni lehet a helyszínén, özv. Kun Györgyné tulajdonossal.

Alapított 1865.

Sürgönyeim: Dietrich Budapest.

DIETRICH és FIA

ezelőtt: Dietrich és Gottschlig

cs. és kir. udvari szállítók,

tea, rum, cognac és palackosor nagykereskedők BUDAPESTEN.

Központi iroda: IV. régi posta-útca 10. sz.

IV. váci-útca 12. sz. „Peking városához”

a korona kávéházzal szemben.

Fiók raktárak:

IV. Rígyó-tér 1. szám „A tea növényhez”

VI. Andrassy-út 33. „Moszkva városához”

Andrassy-út és nagymező-úta sarkán.

Átviteli pincék és raktárak: X. Kőbánya, fűzér-útca 30. sz.

Városi palackosraktár: IV. aran/kéz-útca 1. sz.

Közvetlen behozatal 1-60 rendű Jamaica rum, francia cognac (C. Duvozier Taboureaux és francia még hollandi (Ervin Lucas Bole) Hkörökből. Kiválóan ajánljuk utóérhetően és 30 év óta közközlőseggel örvendő tea vegyítkeinket, mint Mandarin vegyítke, császár vegyítke, moszkvai vegyítke, király vegyítke és udvari vegyítke o. e. 3 frtől 12 frtől 60 kilóig.

JAMAICA RUM

20, 35 és 1 1/2 liter tartalmazó palackokban 25 krtól o. e. 6 frt.

BRASILIAI RUM

védjegyünkkel ellátott palackokban, 1 1/2 liter frt 125 kr. 70 centiliter 68 kr.

COGNACOK

francia 70 centiliteres palackokban 1 frt 20 krtól 12 frt. Francia cognac saját címkéinkkel és védjegyünkkel, cégünk különlegessége, 74 centiliteres palackok-ban, 4 frtől 18 frt.

A legkisebb rendelmények is gyorsan és legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Ismételadók, szállítás és kávé urak részére külön kedvezmények.

Levelezőlappal kívánt kimerítő árjegyzékeink azonnal ingyen és bérmentve elküldetnek

Főraktár Kecskemét részére: **Dávid Bertalan úrnál.** 1—12

Sürgönyeim: Gottschlig Budapest.

Telefon 57—86.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

tea, rum és cognac-nagykereskedő BUDAPEST.

Központi iroda: IV. váci-útca 4. sz.

RAKTÁRAK:

IV. váci-útca 6. sz.

VI. Andrassy-út 23. sz.

„A Mandarinhoz”

„Hong-Cong városához”

a városház-tér mellett.

a kir. opera átellenében.

Kiviteli pincék: X. Kőbánya, fűzér-útca 9. sz.

Kizárólagos bizományi raktár Kecskemét és környéke részére:

STEIN LAJOS úrnál.

Közvetlen behozatalú valódi kínai és orosz karaván teák, Jamaica- Brazíliai- és Cuba-rumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett.

10—1 150

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tokaj városának

ezen cimere

Bejegyzett
mely az egyedül
fennálló és a magas magyar kir.
ellenőrzése

védjegy
osakis Tokajban
kereskedelmi miniszterium
alatt álló

első Tokaji Cognac-Gyár

az eredeti „Tokaji Cognac” egyedüli előállítójának
bejegyzett védjegye

a vételnél különös figyelembe veendő, mert „Tokaji Cognac” helyett értéktelen utánzatok, melyek Tokajból nem is származnak hoznának forgalomba.
Kitüntetések: A magas m. kir. kereskedelemügyi miniszterium által a gyár állami kedvezményben részesül. Arany érmék: Páris, Bordeaux, Nizza, Brüssel, Haaga, London, Berlin és Chicagó. Diszoklevél, mint legmagasabb elismerés: Bécsi 1894-iki nemzetközi kiállítás.
Kapható: Minden nagyobb fűszer- és csemegekereskedésben, gyógyszerárakban, valamint jobb vendéglő és kávéházakban.

124 10-4

Szolid munka!

Hirdetmény.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy raktáramat az őszi és téli időnyre
a legjobb minőségű

férfi és női cipő anyagokkal

szereztem fel, miknek folytonos pótlásáról is gondoskodom.

Mindenkor igyekszem, hogy t. megrendelőim igényeit a legjobban elégítem ki s szolid és a jelenkor igényeinek megfelelő munkáimmal elismeréseket kiérdemeljem.

Üzleti helyiségem a **Nagy-Körösi-úton 232. sz. alatt Fleischmann Samu úr házában van.**

Tisztelettel

Horváth Sándor

férfi és női cipész.

128 3-3

Kész cipőkből állandó raktár!

Schönborn-Buchheim Ervin gróf Munkácsi és Szt.-Miklósi uradalmi forrás terméke.

Luhí Erzsébet
legjelesebb
asztali víz.

Megbecsülhetetlen étvágygerjesztő és az emésztést előmozdító hatása folytán.

Rendkívül üdítő citrommal, gyümölcsnedvvel vagy borral vegyítve, a nélkül, hogy ennek színét megváltoztatná

Kletinszky V. tanár, ezen vízről következőképpen nyilatkozik:

„A Schönborn Buchheim gróf úr fölméltósága tulajdonát képező Luhiban Belegmelyében fekvő Luhí Erzsébet gyógyforrás víze egy rendkívül szépséges és alkalikus savanyúvíz, mely különösen az idegrendszeri és a kiváló terapeutikus diuretikus értékkel bír, teljesen ment a gy. nek és keserűségnek még a nyomától is, mi által borral vagy gyümölcszörpökkel való mindennapi használatra és élvezetre különösen alkalmasnak válik.

Dr. Nusler Lajos kórházi igazgató adott véleményezésében a következőket mondja:

„Azon kellemes tulajdonságai mellett, melyekkel, mint élvezeti víz bír, a „Luhí Erzsébet” forrás még nagy jelentőségű gyógyvíz is, mely különösen eredményesen használható a következő bajokban:

Mint különösen passzívív élvezeti italt, kiváló diuretikus víz, mely a legbiztonságosabb ilyen vizek között az első helyen áll, és oly vidékek számára, melyek rossz ivóvízzel bírnak, vagy oly járványok fellépése idején, melyek eredete fertőzött ivóvízre vezethető vissza, (Cholera, Typhus, Malaria) ezen vizet a természet csoda-adományának lehet nevezni.”

Luhí Erzsébet védjegy.

Szolyvai és Polenai égvényes savanyúvizek.

Különleges szerköszvény ellen

Biztos hatású a némi szervek bántalmánál, vese- és epoköbajknál, valamint torok- és gégehurtnál, úgyszintén lélegzési nehézségeknél.

Dr. Heleman István a Jelen balsem a következőket mondja a szolyvai forrásról:

Tekintve a szénsav roppant mennyiségét s a nagy szikós tartalmát, melyek mellett a többi alkotórészek majdnem egészen elnyelődnek, a szolyvai vizet a legkiválóbb égvényes vizeknek kell tekinteni, mely úgy diuretikus használatra, mint gyógykezelésre kiválóan alkalmas.

A polenai vízről ugyanezen munkában következők olvashatók:

„A polenai forrás, tekintve szénsavas natrinitartalmát, egyike a legelőbb égvényes vizeknek, melyet a külföldiek között egyik sem közelít meg.”

Dr. Than Károly egyetemi vegytanár összehasonlítást tőn ezen különleges savanyúvizek alkalisz tartalmát, illetőleg Prebian, Hár-falva, Krondorf, Giosshübl, Parád, Gesevize, Neuenahr vizeivel s következő eredményre jutott:

A szolyvai tisztán alkalikus és csaknem vasmentes, míg a giosshüblí áthajlik a földes vizekhez és kissé vastartalmú.

A szolyvai tehát csaknem 3-szor koncentráltabb mint a giosshüblí; ugyanannyi víz élvezete mellett az előbb csaknem 7 annyi natrinitot és mintegy 4 annyi bicarbonát maradókat viszünk a gyomorba, míg a földeknek és a szabad szénsavnak bevitt mennyisége közelítőleg egyenlő.

A szolyvai víz ennélfogva határozottabb mint a gyógyvíz.

Szolyvai és polenai védjegy.

Főraktár Magyarország és tartományai részére:

MAUTNER és WILCZEK gyarmatárú, festék- és déligyümölcs nagykereskedő cégnek **BUDAPEST.**
(Képviseleve **ZILZER ADOLF** úr által.)

KECSKEMÉTEN kapható.

Nyirády László és Dávid Bertalan uraknál.

Gyors és pontos kiszolgálás!

Főnyereség 500,000 Mark. Szerencsekimutatás. A nyeresényt biztosítja az állam.

MEGHÍVÁS

a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyereség esélyeiben való részvételre, melyben
10 millió 868,900 markot okvetetlen nyerni kell.

Ezen előnyös pénzsorsjátéknak — mely 110,000 sorjegyet tartalmaz — következő nyeresényt vannak: Legnagyobb nyeresemény es. 500,000 Mark.

Első	300,000 Mark	46 nyeres.	5000 Mark
1	200,000	108	3000
1	100,000	206	2000
2	75,000	752	1000
1	70,000	1320	400
1	65,000	30	300
1	60,000	130	200, 150
1	55,000	3945	155
1	50,000	6994	134, 100, 98
2	40,000	6446	69, 42, 20
3	20,000	egészben 55,400 nyeresemény,	
3	15,000	mely néhány hónap alatt 7	
21	10,000	részletben bizonyosan kisorsoltatik.	

Az előrendű nyeresemény 50,000 Markos s ez a 2-od rendűben 55,000, a 3-od rendűben 60,000, a 4-od rendűben 65,000, az 5-od rendűben 70,000, a 6-od rendűben 75,000-re, a 7-od rendűben 80,000-re és a 300,000 Markos jutalommal esetleg 500,000 Markára.

Az első nyereseménybuzára, mely hivatalosan meg van állapítva, az egész eredeti sorsjegyet csak 3 frt 50 kr., a fél „ „ „ 1 „ 75 „ a negyed „ „ „ — „ 90 „

a német birodalmat illető bélyeggel együtt. A részvevők mindegyike húzás után megkapja tőlem azonnal a hivatalos húzás sorozatot, felszólítás nélkül. Húzástervet az államcímerrel, melyen a betűk és nyeresemény osztalék a 7 osztályra, látható, előre ingyen küldök.

A nyert pénzek kifizetését és szétküldését magam eszközölöm pontosan és szigorú titoktartással.

Megrendeléseket postautalvánnyal vagy ajánlot levéllel kérek.

Megbízásokkal a húzás közeledése miatt bizalommal forduljon kiki azonnal, de legkésőbb

f. é. október hó 31-ig

Heckscher Józsefhez,

bankár és váltó-üzlet Hamburgban.

141 4-2

14775
894. sz. **Pályázati hirdetmény.**

Kecskemét város törvényhatóságánál 150 frt fizetéssel és szabad lakással javadalmazott ballószegi másodosztályú **szülésznői állás** pályázat útján betöltendő lévén, a választás megtartása a folyó évi október hónapban tartandó r. havi közgyűlés napi rendjére tűzött ki.

Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy törvényes képesítéseket igazolják s az 1883. évi I. t. c. I. sz. a szempontjából szükséges okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi október hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a netalán elkésve érkezendő kérvények a választásnál tekintetbe vétetni nem fognak.

Kecskemét, 1894. szeptember 20.
Domján István, kir. tanácsos, polgármester.
Lestár Péter, jegyző.

Lakás kiadás.

A nyúl- és Jókai-úton sarkán, Sándor Elek házában: három egymásba nyíló szobából, konyha, étkamra, pince és padlásból álló lakás f. évi november 1-től bérbe kiadó. Értekezni lehet a helyszínen. 131 0-3

Hirdetmény.

A vasuti állomás közelében Collner és Daróci közre dülő mintegy **6 holdnyi szőlő és zöldséges kert** a rajta levő épületekkel együtt-előnyös feltételek mellett, — rész., letekben is, — **szabadkézből eladó.**
Értekezhetni a helyszínen levő nyári lakásban a tulajdonossal vagy IV. tized fürj-úton 100. szám alatt.
Hankovszky Imre.

139 3-2

15450
894 **Pályázati hirdetmény.**

Kecskemét th. város pénzügyi osztályánál rendszeresített, s jelenleg betöltetlen 360 frt évi fizetéssel és 140 frt lakbérrel javadalmazott közigazgatási **gyakornoki állás** főispáni kinevezés útján betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket ez iránt hozzám f. 1894. évi október 20. napjáig annál inkább adják be, mert az elkésve érkező kérvények a kinevezésnél tekintetbe nem jönnek.

Kecskeméten, 1894. október 4 én.
Lestár Péter,
kir. tanácsos, polgármester

Legbiztosabb óvoszer a kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!
Tökéletes fertőtlenítés!
Teljesen szagtalan!
Önműködő tözeggzőrő-csövek.
Belföldi és külföldi szabadalmak! — Szobai árnyékszéknek mindenféle tetszetés alakban. Árnyékszék-berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, stb. részére.
Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari-és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése.
Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetéssel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál
AZ IGAZGATÓSÁG
110 6-4

Házeladás.

A III-ik tizedben II. szám alatt fekvő ház, mely áll 8 szobából, éléskamrából, pincéből, nagy kerttel az udvarban, s kúttal is bír, **előnyös feltételek mellett eladó.**
Értekezhetni ugyanott.

BIZTOSÍTÁS.

Egy elsőrangú életbiztosító intézet **tevékeny képviselőket** keres, kiknek jelentékeny és tartós kereset biztosítva volna.
Állandó ügynökségek átvételére hajlandó cégek kéretnek ajánlataikat a kellő referenciákkal ellátva
„Biztosítás” jelige alatt b. küldeni
Eckstein Bernát
hirdetési irodájába Budapesten.

Szagtalan és nyomban száradó
10 m-re
1 kgr.
1 frt 50 kr.
Minden festéket beföd.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK
Juhatózó teszi, hogy a szobák a március 1-én használatossá válnak, mivel a kellemtelen szag és a lassú, ragadó száradás, mely az olajfestékek és az olajtakarók sajátja, elkerültek. Emellett a használatra olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázálást. A palló nedves tárgyakkal feltörhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:
szinezett szobapalló-fénylakk, sárgabarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj festék föd be a pallót s egyuttal fényt is ad. Bédert egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolás stb; van aután **tiszta fénymás (szinezetlen)**
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek mar beázásait egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ondfogva nem főd el a fasztruktúra.
Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két kösnépgyűző szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.
A követlen megrendelések minden városban, ahol raktarak vannak, ide k/ldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni, s előre s a gyári jegyre, mivel est a többi mint 1850 éve leltő gyártmányt sokféle utánmászás és hamisítás, s sokkal rosszabb, s gyakran a cédnek meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.
Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.
Budapesten: Weninger M. és Neruda Nándor. Kecskeméten Nyirády László, Bécsben Voigt József és társa uraknál (a fekete kutyához.)